

Brüssel, 17. juuli 2020

TEADE SIDUSRÜHMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE NING ELI ÕIGUSNORMID OHTLIKE KEMIKAALIDE EKSPORDI JA IMPORDI VALDKONNAS (EELNEVALT TEATATUD NÕUSOLEK)

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud üleminekuperiood, mis lõpeb 31. detsembril 2020. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis³.

Üleminekuperioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub üleminekuperioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁴ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast üleminekuperioodi lõppu (osa A allpool). Lisaks selgitatakse käesolevas teates väljaastumislepingu teatavaid asjakohaseid väljaastumisega seotud sätteid (osa B allpool) ning õigusnorme, mida kohaldatakse Põhja-Iirimaa suhtes pärast üleminekuperioodi lõppu (osa C allpool).

Soovitused sidusrühmadele

Selles teates kirjeldatud tagajärgedega tegelemiseks soovitatakse sidusrühmadel eelkõige kaaluda ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi⁵ Ühendkuningriiki ja Ühendkuningriigist ning kohandada seda teadet arvestades oma tavasid.

¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L 29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).

³ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.

⁴ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 649/2012 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 60).

NB!

Selles teates ei käsitleta

- kemikaale käsitlevaid ELi õigusnorme, nt kemikaalimäärust REACH;
- ELi tollipordiprotseduure impordi ja ekspordi korral.

Nende aspektide kohta koostatakse või on avaldatud eraldi teated⁶.

Samuti juhitakse tähelepanu üldisemale teatele keeldude ja piirangute, sh impordi-/ekspordilitsentside kohta.

A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam liidu õigust ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi valdkonnas⁷. Kemikaalide liikumist EList Ühendkuningriiki loetakse ekspordiks EList ja kemikaalide liikumist Ühendkuningriigist ELi impordiks ELi. Sellel on eelkõige alljärgnevad tagajärjed:

- et pärast üleminekuperioodi lõppu eksportida määruse (EL) nr 649/2012 I lisa 1. osas loetletud kemikaale EList Ühendkuningriiki, tuleb sellest teatada määratud riigiasutusele hiljemalt 35 päeva enne oodatavat ekspordikuupäeva⁸;
- et pärast üleminekuperioodi lõppu eksportida määruse (EL) nr 649/2012 I lisa 2. osas loetletud kemikaale EList Ühendkuningriiki, tuleb enne ekspordi saada Ühendkuningriigi selgesõnaline nõusolek, välja arvatud juhul, kui eksportija liikmesriigi määratud riigiasutus on eksportija taotluse korral ja pärast komisjoniga nõu pidamist otsustanud, et selgesõnalist nõusolekut ei ole vaja, sest asjaomane kemikaal on Ühendkuningriigis litsentseeritud, registreeritud või lubatud⁹;
- et pärast üleminekuperioodi lõppu eksportida määruse(EL) nr 649/2012 I lisa 3. osas loetletud kemikaale EList Ühendkuningriiki, tuleb saada Ühendkuningriigi selgesõnaline nõusolek kas teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) alusel tehtava imporditsuse kaudu või selgesõnalise nõusoleku taotluse vastuse kaudu¹⁰;

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_et

⁷ Määruse (EL) nr 649/2012 kohaldatavuse kohta Põhja-Iirimaa suhtes vt käesoleva teate osa C.

⁸ Määruse (EL) nr 649/2012 artikkel 8.

⁹ Määruse (EL) nr 649/2012 artikkel 14.

¹⁰ Määruse (EL) nr 649/2012 artikkel 14.

- et pärast üleminekuperioodi lõppu eksportida konventsiooni III lisas loetletud kemikaale Ühendkuningriigist ELi, on vaja ELi imporditsust¹¹;
- määruse (EL) nr 649/2012 I lisas loetletud kemikaalide eksport EList Ühendkuningriiki ja nende import Ühendkuningriigist ELi pärast üleminekuperioodi lõppu kuulub määruse (EL) nr 649/2012 artiklis 10 sätestatud teabenõuete kohaldamisalasse;
- pärast üleminekuperioodi lõppu ei teavita EL enam kolmandaid riike Ühendkuningriigist toimuvast ekspordist. Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) lõpetab üleminekuperioodi lõpus kõik Ühendkuningriigi eksportijatega seotud pooleliolevad teatamismenetlused;
- pärast üleminekuperioodi lõppu ei kehti Ühendkuningriigi suhtes enam ELi imporditsused konventsiooni III lisas loetletud kemikaalide kohta¹²;
- pärast üleminekuperioodi lõppu EList Ühendkuningriiki eksporditud kemikaalid peavad vastama kemikaalide pakendamist ja märgistamist käsitlevatele ELi õigusnormidele, välja arvatud juhul, kui need normid on vastuolus importivate konventsiooniosaliste või muude riikide erinõuetega¹³;
- pärast üleminekuperioodi lõppu teeb ECHA süsteemi ePIC kaudu kättesaadavaks Ühendkuningriigilt konventsiooni artikli 12 kohaselt saadud eksporditeatised¹⁴.

B. VÄLJAASTUMISLEPINGU TEATAVAD ASJAKOHASED VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED

Väljaastumislepingu artikli 41 lõikes 1 on sätestatud, et enne üleminekuperioodi lõppu seaduslikult ELi või Ühendkuningriigi turule lastud olemasolevaid ja selgelt tuvastatavaid kaupu võib ELi või Ühendkuningriigi turul jätkuvalt kättesaadavaks teha ja need võivad kõnealuse kahe turu vahel ringelda, kuni need jõuavad lõppkasutajani.

Näide: määrust (EL) nr 649/2012 ei kohaldata konkreetse ohtlike kemikaalide saadetise suhtes, mille liikumine ELi ja Ühendkuningriigi vahel on üleminekuperioodi lõpus pooleli.

C. ÕIGUSNORMID, MIDA KOHALDATAKSE PÕHJA-IIRIMAAL PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll¹⁵. Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll kohaldamisele annab perioodiliselt nõusoleku Põhja-

¹¹ Konventsiooni artikkel 11.

¹² Määruse (EL) nr 649/2012 artikkel 13.

¹³ Määruse (EL) nr 649/2012 artikkel 17.

¹⁴ Määruse (EL) nr 649/2012 artikkel 9.

¹⁵ Väljaastumislepingu artikkel 185.

Iirimaa assamblee, kusjuures protokollis esialgse kohaldamise periood kestab neli aastat pärast üleminekuperioodi lõppu¹⁶.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kohaselt kohaldatakse teatavaid ELi õiguse sätteid seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis. Lisaks on EL ja Ühendkuningriik Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kokku leppinud, et selles ulatuses, milles ELi õigusnorme kohaldatakse seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, koheldakse Põhja-Iirimaa, nagu see oleks liikmesriik¹⁷.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis on sätestatud, et seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis määrust (EL) nr 649/2012 kohaldatakse¹⁸.

See tähendab, et kui käesoleva teate osades A ja B viidatakse ELile, käsitatakse seda viitena, mis hõlmab Põhja-Iirimaa, ning kui viidatakse Ühendkuningriigile, käsitatakse seda viitena üksnes Suurbritanniale.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

- kemikaalide vedu Põhja-Iirimaa ja ELi vahel ei loeta impordiks ega ekspordiks ning seega ei kohaldata sellise veo suhtes määrust (EL) nr 649/2012;
- määruse (EL) nr 649/2012 I lisas loetletud kemikaalide eksport Põhja-Iirimaa kolmandasse riiki peab toimuma vastavalt nimetatud määruse nõuetele, mis hõlmavad ka eksporditeatiste esitamist süsteemi ePIC kaudu ning määruse (EL) nr 649/2012 I lisa 2. või 3. osas loetletud kemikaalide korral nõuet saada importiva riigi selgesõnaline nõusolek;
- pärast üleminekuperioodi lõppu kehtivad kemikaalide kolmandatest riikidest Põhja-Iirimaaale importimise suhtes edasi ELi imporditsused konventsiooni III lisas loetletud kemikaalide kohta¹⁹;
- EL peab andma vastused selgesõnalise nõusoleku taotlustele, mis on seotud kemikaalide ekspordiga Suurbritanniast või kolmandatest riikidest Põhja-Iirimaaale;
- määruse (EL) nr 649/2012 artiklis 10 sätestatud teabenõudeid kohaldatakse Põhja-Iirimaa eksportijate ja importijate suhtes, kes ekspordivad Suurbritanniasse või kolmandasse riiki ning impordivad Suurbritanniast või kolmandast riigist.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 6 lõikega 1 on ette nähtud, et selle protokollis alusel kohaldatakse liidu õiguse sätteid, millega keelatakse või piiratakse kaupade eksportimist, kohaldatakse Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi teiste osade vahelise kaubanduse suhtes ulatuses, mis on rangelt nõutud liidu rahvusvaheliste kohustustega.

¹⁶ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikkel 18.

¹⁷ Väljaastumislepingu artikli 7 lõige 1 koostoimes Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 13 lõikega 1.

¹⁸ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 5 lõige 4 ja sama protokollis 2. lisa punkt 23.

¹⁹ Määruse (EL) nr 649/2012 artikkel 13.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

- määruse (EL) nr 649/2012 I lisas loetletud kemikaalide eksport Põhja-Iirimaalt Suurbritanniasse peab vastama vaid neile nimetatud määruse eeskirjadele, millega rakendatakse konventsiooni. Näiteks peab eksportija teatama määruse (EL) nr 649/2012 I lisa 2. osas loetletud kemikaali ekspordist Põhja-Iirimaalt Suurbritanniasse, kuid Suurbritannia kohta ei ole vaja saada Ühendkuningriigi selgesõnalist nõusolekut;
- kemikaalide pakendamist ja märgistamist käsitlevaid õigusnorme²⁰ kohaldatakse kemikaalide Põhja-Iirimaalt Suurbritanniasse eksportimise suhtes üksnes ulatuses, mis on vajalik konventsiooni artikli 13 järgimiseks.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil kohaselt ei ole Ühendkuningriigil võimalik seoses Põhja-Iirimaaga osaleda liidu otsuste ettevalmistamises ega tegemises²¹.

Lisateavet leiab ECHA Brexiti-teemaliselt veebisaidilt (<https://echa.europa.eu/uk-withdrawal-from-the-eu>) ning Euroopa Komisjoni veebisaidilt ohtlike kemikaalide eksporti ja importi käsitlevate ELi õigusnormide kohta (https://ec.europa.eu/environment/chemicals/trade_dangerous/regulation/index_en.htm). Vajaduse korral lisatakse neile saitidele täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Keskkonna peadirektoraat

²⁰ Määruse (EL) nr 649/2012 artikkel 17.

²¹ Kui on vaja teavet vahetada või üksteisega nõu pidada, tehakse seda Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 15 alusel loodud ühises nõuandetöörühmas.